

คำวินิจฉัยของ นายสุจินดา ยงสุนทร ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔/๒๕๕๓

วันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๕๓

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคไทยก้าวหน้า

ความเป็นมาและข้อเท็จจริง

นายทะเบียนพรรคการเมืองได้มีหนังสือ ลงวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๒ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคไทยก้าวหน้า ข้อเท็จจริงตามคำร้อง และเอกสารประกอบคำร้องปรากฏว่า เมื่อวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๒ นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคไทยก้าวหน้าเป็นพรรคการเมือง ซึ่งภายใน ๑๘๐ วัน นับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคไทยก้าวหน้า คือภายในวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๕๒ (เนื่องจากกำหนดเวลา ๑๘๐ วัน นับตั้งแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดแจ้งการจัดตั้งพรรค ตรงกับวันอาทิตย์ที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๕๒ ซึ่งหยุดราชการ) ซึ่งเป็นวันสุดท้ายของระยะเวลาที่พรรคไทยก้าวหน้าต้องดำเนินการให้ครบถ้วนตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ กล่าวคือ (๑) ให้มีสมาชิกพรรคตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนด และ (๒) ให้มีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา แต่เมื่อครบกำหนดเวลา ๑๘๐ วันดังกล่าวแล้ว พรรคไทยก้าวหน้ายังมิได้ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ ดังกล่าว ซึ่งเป็นเหตุให้ต้องยุบพรรคไทยก้าวหน้าตามมาตรา ๖๕ (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงยื่นคำร้องเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคไทยก้าวหน้าตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง ต่อไป

พรรคไทยก้าวหน้าได้ยื่นคำชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญเป็นหนังสือลงวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ว่า “เหตุที่พรรคไทยก้าวหน้า ไม่อาจปฏิบัติให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองได้ เพราะว่าพรรคไทยก้าวหน้าเข้าใจความหมายว่า “๑๘๐ วัน” คือความหมายเดียวกับ ๖ เดือน แต่เมื่อได้ดำเนินการนำเอกสารการจัดตั้งสาขาพร้อมรายชื่อสมาชิกไปยื่นต่อนายทะเบียน จึงได้รับแจ้งว่าเกินกำหนดเวลา ๑๘๐ วันแล้ว ... พรรคไทยก้าวหน้าไม่มีเจตนาที่จะไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติดังกล่าวแต่อย่างใด”

การรับเรื่องไว้พิจารณาวินิจฉัย

นายทะเบียนพรรคการเมืองได้ยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคไทยก้าวหน้า โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ ดังกล่าว บัญญัติว่า “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

“(๑)

(๒)

(๓)

(๔)

(๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตาม...มาตรา ๒๕....

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน...(๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่ามิเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

.....”

ในคำวินิจฉัยส่วนตัวที่ ๒/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๒ เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมือง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคปฏิรูปนั้น ข้าพเจ้าเป็นเสียงข้างน้อยเสียงหนึ่งที่ได้วินิจฉัยว่า ศาลรัฐธรรมนูญไม่สามารถอาศัยอำนาจตามมาตรา ๖๕ (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ สั่งยุบพรรคการเมืองได้ และไม่ชอบที่จะรับคำร้องของนายทะเบียนไว้พิจารณา ทั้งนี้ เพราะเห็นว่า บทบัญญัติดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อมาตรา ๑๔๕ (๓) ของรัฐธรรมนูญ จึงเป็นอันใช้บังคับมิได้ตามมาตรา ๖ ของรัฐธรรมนูญ อย่างไรก็ดี โดยที่เสียงข้างมากขององค์คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจสั่งยุบพรรคการเมืองได้ตามมาตรา ๖๕ (๕) ที่กล่าว ซึ่งคำวินิจฉัยนี้ย่อมมีผลผูกพันเป็นบรรทัดฐานตามมาตรา ๒๖๘ ของรัฐธรรมนูญ ข้าพเจ้าจึงจำเป็นต้องพิจารณาวินิจฉัยในเนื้อหาของคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองในกรณีนี้ต่อไป

คำวินิจฉัย

เมื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง เอกสารประกอบคำร้อง และคำชี้แจงของพรรคไทยก้าวหน้าแล้ว เห็นว่ามีเหตุตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๖๕ (๕) เกิดขึ้นกับพรรค

ไทยก้าวหน้าจริง ที่จะให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองนี้ได้ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง ทั้งนี้ ไม่ปรากฏว่า มีบทบัญญัติใดในรัฐธรรมนูญหรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่ให้อำนาจศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาและคำนึงถึงสาเหตุที่พรรคการเมืองใดไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขและเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ฯ ดังกล่าว เพื่อใช้เป็นเหตุผลที่จะยกคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองที่ขอให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

ด้วยเหตุผลที่กล่าว จึงวินิจฉัยว่า ศาลรัฐธรรมนูญชอบที่จะมีคำสั่งยุบพรรคไทยก้าวหน้าตาม คำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง

นายสุจินดา ยงสุนทร

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ